

Zaak C-60/03

Wolff & Müller GmbH & Co. KG

tegen

José Filipe Pereira Félix

(verzoek van het Bundesarbeitsgericht
om een prejudiciële beslissing)

„Artikel 49 EG — Beperkingen van vrij verrichten van diensten —
Ondernemingen in bouwsector — Onderaanneming — Verplichting
voor onderneming om borg te staan voor minimumloon van door onderaannemer
tewerkgestelde werknemers”

Arrest van het Hof (Tweede kamer) van 12 oktober 2004 I - 9555

Samenvatting van het arrest

Vrij verrichten van diensten — Terbeschikkingstelling van werknemers met oog op verrichten van diensten — Richtlijn 96/71 — Nationale regeling volgens welke onderneming die in andere lidstaat gevestigde onderneming werkzaamheden laat verrichten, als borg aansprakelijk is voor

I - 9553

betaling van minimumloon aan werknemers in dienst van andere onderneming — Beperking van vrij verrichten van diensten — Rechtvaardiging uit hoofde van algemeen belang — Sociale bescherming van werknemers

(Art. 49 EG; richtlijn 96/71 van Europees Parlement en Raad, art. 5)

Artikel 5 van richtlijn 96/71 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten, krachtens hetwelk de lidstaten adequate maatregelen nemen ingeval niet aan deze richtlijn wordt voldaan, en er met name zorg voor dragen dat de werknemers en/of hun vertegenwoordigers over passende procedures beschikken om de nakoming van de verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn af te dwingen, uitgelegd met inachtneming van artikel 49 EG, verzet zich in beginsel niet tegen een nationale regeling volgens welke een in de betrokken lidstaat gevestigde aannemer, die een in een andere lidstaat gevestigde aannemer bouwwerkzaamheden laat verrichten, als borg die afstand heeft gedaan van zijn voorrecht van uitwinning, aansprakelijk is voor de nakoming van de verplichtingen van die aannemer of van een onderaannemer tot betaling van het minimumloon aan een werknemer in dienst van laatstgenoemden of van bijdragen aan een gemeenschappelijke instelling van de partijen bij een collectieve overeenkomst, wanneer het minimumloon het bedrag omvat dat, na aftrek van belastingen en socialezekerheidsbijdragen of bijdragen ter bevordering van de werkgelegenheid of voor overeenkomstige sociale doelstellingen, aan de werknemer moet worden uitbetaald (nettoloon), ook al is de bescherming van het

loon niet het prioritair of slechts een secundair doel van de bedoelde nationale regeling.

Indien het recht op minimumloon een bestanddeel van de bescherming van de werknemers vormt, die een van de dwingende redenen van openbaar belang is, waardoor eventuele beperkingen op de vrijheid van dienstverrichting gerechtvaardigd kunnen zijn, moeten de procedureregels waarmee de eerbiediging van dit recht kan worden afgedwongen, zoals de aansprakelijkheid als borg, namelijk ook worden geacht een dergelijke bescherming te kunnen bieden, voorzover deze regel ten goede komt aan de ter beschikking gestelde werknemers, omdat hij ten behoeve van hen aan de eerste schuldenaar van het minimumloon, namelijk de werkgever, een hoofdelijk met de eerste verbonden tweede schuldenaar toevoegt, die in het algemeen zelfs meer solvabel is dan de eerste.

(cf. punten 28, 34, 35, 37,
40, 45 en dictum)